

Αιμιλία Καραλή



Η μόνη ιστορική «αλήθεια» που διδασκόταν στα σχολεία ήταν η πίστη πως είμαστε ανώτεροι, πως μας μισούν, πως προσπαθούν να μας πάρουν την ιστορία. Το «γιατί» όλες αυτές οι συνωμοσίες και επιβουλές είχε την «αυτονόητη» και ανόητη απάντηση: **«Είμαστε οι καλύτεροι»**.

Όσο εμπνέουν τα «εθνικά μεγαλεία» τόσο θα μικραίνουν τα έθνη και η προσπάθεια για ανθρώπινη αξιοπρέπεια

«Η ημιμάθεια είναι χειρότερη από την αμάθεια» λέγαμε κάποτε προκειμένου να επικρίνουμε όσους προσπαθώντας να φανούν ειδήμονες χρησιμοποιούσαν θραύσματα γνώσεων, στερεότυπες φράσεις αντλημένες από λαϊκά περιοδικά ή, στην πιο προχωρημένη τους εκδοχή, τις περιλήψεις από οπισθόφυλλα βιβλίων. Οι ημιμαθείς αντιμετώπιζονταν με χλευασμό και αποτελούσαν παραδείγματα προς αποφυγή.

Σήμερα όμως υπάρχει μια σημαντική «ανθρωπολογική μεταβολή», όπως επεσήμανε πριν μερικά χρόνια ο Ιταλός οικονομολόγος και φιλόσοφος Γκουίντο Βιάλε. Εισηγάγε λοιπόν τον όρο **«δικτατορία της αμάθειας»** προκειμένου να αναφερθεί στην κατάσταση που επικρατούσε στην Ιταλία του Μπερλουσκόνι.

Ως θεμελιώδη χαρακτηριστικά της θεωρεί την αλαζονική πίστη ότι οι Ιταλοί είναι ανώτεροι από οποιονδήποτε άλλον λαό μόνο και μόνο επειδή είναι Ιταλοί· την διαπαιδαγώγηση των πολιτών με τον τηλεοπτικό πολιτιστικό πολτό· την κυριαρχία των διαδικτυακών μέσων αντί της μελέτης· την δογματική προσκόλληση σε «ιερά κείμενα» ακόμη κι αν δεν έχουν διαβαστεί από τους υπερασπιστές τους και την απουσία πλέον ενός σοβαρού πολιτικού αντίβαρου στην νεοφιλελεύθερη κυριαρχία της «αγοράς».

Οι διαπιστώσεις του Ιταλού διανοητή μπορούν να συμβάλουν και στην κατανόηση της πολιτικής και πολιτιστικής κατάστασης που χαρακτηρίζει ένα μεγάλο τμήμα των Ελλήνων σήμερα. Η αμάθεια, που μετατρέπεται σε σύνθημα με «εθνικό» περιεχόμενο και σε βάρβαρες και αισθητικά γελοίες πρακτικές, εμπνέει όλο και περισσότερους ανθρώπους στον τόπο μας. Η βαθιά μελέτη της ιστορίας μας και της αντίστοιχης άλλων λαών δεν αποτελεί επιλογή τους. Ακολουθούν αυτόκλητους εκπροσώπους (εργολάβους, καλύτερα) του εθνικού φρονήματος και του πατριωτισμού δίνοντας έτσι νόημα στην ζωή τους. Σε εποχές υποχώρησης συλλογικών οραμάτων και διεκδικήσεων η ασφάλεια των εθνικών μύθων ήταν και είναι πάντοτε το εύκολο και ασφαλές καταφύγιο των αδρανών πολιτών, σαν ένα είδος υπαρξιακής δικαίωσης. Και το ιδιαίτερα ενδιαφέρον στην συγκεκριμένη φάση είναι ότι συμπορεύονται μαζί τους και εκπρόσωποι πολιτικών κινήσεων που κινούνται στα «αριστερά» του πολιτικού φάσματος.

Ένα κραυγαλέο και κραυγάζον συνονθύλευμα λοιπόν από σάρισες, ήλιους της Βεργίνας, μαιάνδρους, σβάστικες, περικεφαλαίες, στολές, αρχαιοελληνικά ρητά με τις οξείες, τις περισπωμένες και τις δασείες τους (ασχέτως το αν οι αρχαίοι δεν γνώριζαν καν την ύπαρξή τους), άλογα – μετεμψυχώσεις του Βουκεφάλα, πολιτικούς από την πλειοψηφία του πολιτικού φάσματος, «τηλε-σελέμπριτις», τηλε-πωλητές, αφελή μουσικά «μπιτάκια» περιφέρονται σε πλατείες, σχολικά προαύλια, ιστοσελίδες, τηλεοπτικά ρεπορτάζ.

Στα τελευταία όμως δεν βρήκε χώρο η βία που δέχτηκαν δημοσιογράφοι που κάλυπταν τα γεγονότα και δεν γέμιζαν το μάτι των «μακεδονοφρόνων» διαδηλωτών. Αποσιωπήθηκαν από τα κυρίαρχα ΜΜΕ οι θέσεις

εκείνων που αποκάλυπταν την πολιτική διάσταση της «Συμφωνίας των Πρεσπών» και την πραγματική ιστορία του «ονόματος» Μακεδονία.

Ο απόηχος των πρόσφατων γεγονότων αποκάλυψε για άλλη μια φορά ότι η δημοκρατία και ο διάλογος ποτέ δεν ευδοκίμησαν σε αυτήν την χώρα. Όσες φωνές μετά από κόπο και μελέτη διατύπωσαν λόγο τεκμηριωμένο και σαφή απομονώθηκαν, υβρίστηκαν, απολύθηκαν, εξορίστηκαν. Η γνώση ποτέ δεν υπήρξε το μέσο για την καλλιέργεια ελεύθερων ανθρώπων και ανεξάρτητης σκέψης αλλά εμπόδιο που έπρεπε να ξεριζωθεί. Η μόνη ιστορική «αλήθεια» που διδασκόταν στα σχολεία ήταν η πίστη πως είμαστε ανώτεροι, πως μας μισούν, πως προσπαθούν να μας πάρουν την ιστορία. Το «γιατί» όλες αυτές οι συνωμοσίες και επιβουλές είχε την «αυτονόητη» και ανόητη απάντηση: *«Είμαστε οι καλύτεροι».*

Η ανάγκη του να φανεί κάποιος, άνθρωπος ή λαός, «καλύτερος» από κάποιον άλλον μόνο και μόνο γιατί έχει αυτούς ή τους άλλους προγόνους δεν αποκαλύπτει μόνο μια βαθιά συντηρητική άποψη, εθελοτυφλία, ιστορική απαιδευσία και αμάθεια. Είναι χαρακτηριστικό μιας πολιτικής στάσης που είναι ανίκανη να αναγνωρίσει τα βαθιά προβλήματα του παρόντος, τις ιστορικές τους ρίζες και το μέλλον που επιφυλάσσουν για τους λαούς. Όσο εμπνέουν τα «εθνικά μεγαλεία» τόσο θα μικραίνουν τα έθνη και οι ιστορίες των ανθρώπων τους που αγωνίζονται για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Και ο ιστορικός αλφαριθμητισμός αποτελεί το πιο απλό αλλά και το πιο δύσκολο σήμερα να επιτευχθεί γιατί η δικτατορία της αμάθειας απαιτεί υπηκόους και όχι αυτοδύναμους ανθρώπους.

Πηγή: **PRIN**